

เรื่องเสร็จที่ ๘/๕๗

สงวน
ลิขสิทธิ์
สงวน
สงวน

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การรับเด็กซึ่งเกิดจากการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์เป็นบุตรบุญธรรม

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้มีหนังสือ ที่ พม ๐๓๑๖.๔/๑๐๘๕๙ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมตามพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๖ เพื่อพิจารณาการขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมกรณีนางสาวนารีรัตน์ เนาวรัตน์พงษ์ ขอรับเด็กหญิงเมทรินทร์ เนาวรัตน์พงษ์ เป็นบุตรบุญธรรมโดยนายสทรณ เนาวรัตน์พงษ์ สามิผู้ขอรับเด็ก เป็นผู้ให้ความเห็นชอบเด็กซึ่งเกิดจากการที่ผู้ขอรับเด็กและสามีของผู้ขอรับเด็กให้นางสาววิไลพร เทียงเดช ลูกจ้างรับตั้งครรภ์แทน โดยในหลักฐานสูติบัตรเด็กระบุบิดามารดาชื่อ นายสทรณ เนาวรัตน์พงษ์ และนางสาววิไลพร เทียงเดช นอกจากนี้ นายสทรณฯ นางสาวนารีรัตน์ฯ และเด็กหญิงเมทรินทร์ฯ ได้ทำการตรวจ DNA เพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์เป็นบิดามารดาและบุตร เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ที่คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้ผลสรุปว่า เด็กหญิงเมทรินทร์ฯ ไม่พบข้อขัดแย้งในการเป็นบุตรของนายสทรณฯ และนางสาวนารีรัตน์ฯ

ในประเด็นปัญหานี้ คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมพิจารณาแล้ว เห็นว่า นางสาวนารีรัตน์ฯ ซึ่งเป็นเจ้าของไข่และมีผลการตรวจ DNA ว่าเป็นมารดาของเด็กหญิงเมทรินทร์ฯ จะสามารถรับเด็กหญิงเมทรินทร์ฯ เป็นบุตรบุญธรรมได้หรือไม่ หรือจะมีวิธีดำเนินการอย่างไร นั้นที่ประชุมมีความเห็นเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า เนื่องจากกรณีนี้ไม่มีกฎหมายระบุไว้เช่นกรณีบิดาว่า บิดาสามารถไปดำเนินการร้องศาลขอเป็นบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายของเด็ก ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาเคยมีความเห็นกรณีบิดา แต่สำหรับกรณีมารดาเด็กยังไม่เคยมีการพิจารณามาก่อน เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ได้บัญญัติไว้ แต่ปัจจุบันมีกรณีการตั้งครรภ์แทนเป็นจำนวนมาก ซึ่งยังไม่มีกฎหมายใดรองรับกรณีการตั้งครรภ์แทน ทั้งนี้ เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงาน จึงเห็นควรให้นำเรื่องนี้หารือคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาต่อไป

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า ไม่ควรนำเรื่องนี้หารือคณะกรรมการกฤษฎีกา เนื่องจากไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้ในกรณีการตั้งครรภ์โดยใช้เทคนิคทางการแพทย์ และคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นในเรื่องเสร็จที่ ๒๐๙/๒๕๕๐ ไว้ชัดเจนว่า แม้จะปรากฏผลการตรวจ DNA ว่า นางสาวนารีรัตน์ฯ เป็นมารดาเด็กหญิงเมทรินทร์ฯ แต่นางสาวนารีรัตน์ฯ มิได้เป็นมารดาที่คลอดบุตรที่จะถือว่าเป็นมารดาที่ชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความรอบคอบ คณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมจึงมีมติให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมีหนังสือหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า นางสาวนารีรัตน์ฯ เจ้าของไข่และเป็นมารดาที่แท้จริงของเด็กหญิงเมทรินทร์ฯ ตามผลการตรวจ DNA จะสามารถรับ

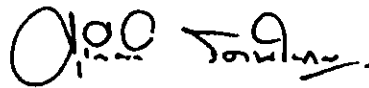
ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๒/๒
คณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ซึ่งสำนักงาน

เด็กหญิงเมทรินทร์ฯ เป็นบุตรบุญธรรมได้หรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ขอรับบุตรบุญธรรมและเด็ก รวมทั้งเป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสมในการพิจารณาของคณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมเกี่ยวกับการรับเด็กซึ่งเกิดจากการใช้เทคนิคทางการแพทย์เป็นบุตรบุญธรรมต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โดยมีผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) และผู้แทนแพทยสภา เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปราบกฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการว่า เหตุที่มีการหาหรือว่านางสาวนารีรัตน์ฯ จะรับเด็กหญิงเมทรินทร์ฯ เป็นบุตรบุญธรรมได้หรือไม่นั้น เนื่องจากคณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมบางฝ่ายเห็นว่านางสาวนารีรัตน์ฯ เป็นมารดาของเด็กหญิงเมทรินทร์ฯ อยู่แล้ว เพราะเป็นเจ้าของไข่ และคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีได้ตรวจ DNA เพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์เป็นบิดามารดาและบุตรได้ผลสรุปว่า เด็กหญิงเมทรินทร์ฯ ไม่พบข้อขัดแย้งในการเป็นบุตรของนายสหธรรมฯ และนางสาวนารีรัตน์ฯ ดังนั้น นางสาวนารีรัตน์ฯ จึงไม่จำเป็นต้องขอรับเด็กหญิงเมทรินทร์ฯ เป็นบุตรบุญธรรมอีก ประกอบกับกรณีดังกล่าวนี้ได้มีการเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภาเพื่อรับรองให้หญิงซึ่งเป็นเจ้าของไข่เป็นมารดาของเด็ก แต่ร่างกฎหมายดังกล่าวยังไม่ได้ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาออกมาเป็นกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) เห็นว่า มาตรา ๑๕๔๖^๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้บัญญัติว่า เด็กเกิดจากหญิงที่มีได้มีการสมรสกับชาย ให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้น เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อเด็กหญิงเมทรินทร์ฯ เกิดจากนางสาววิไลพรฯ ซึ่งมีได้มีการสมรสที่ต้องถือว่าเด็กหญิงเมทรินทร์ฯ เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของนางสาววิไลพรฯ ทั้งกรณีนี้ยังไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น จึงต้องถือว่านางสาวนารีรัตน์ฯ ไม่ใช่มารดาโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็กหญิงเมทรินทร์ฯ ดังนั้น นางสาวนารีรัตน์ฯ จึงอาจขอรับเด็กหญิงเมทรินทร์ฯ เป็นบุตรบุญธรรมได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และตามพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. ๒๕๒๒

(นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๕๗

^๑มาตรา ๑๕๔๖ เด็กเกิดจากหญิงที่มีได้มีการสมรสกับชาย ให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้น เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น